

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

A kézdivásárhelyi városi és vidéki vadász-egyesület hivatalos közlönye.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 5 frt, félévre 2 frt 50 kr, negyedévre 1 frt 20 kr. — Egy eszám ára 5 kr. Községek, tanítók, iparosok és Egyesületek, melyek egyenként, ha előfizetnek, 4 frtért kapják a lapot.

Felelős szerkesztő: Dobay János.

Kiadó-tulajdonos: Ifj. Jancsó Mózes.

A lap szellemi részét illető közlemények, a szerkesztőséghez (Dobay János Kézdi-Vásárhelytől) intézendők.
Kiadóhivatal: K.-Vásárhelytől az ifj. Jancsó Mózes könyvnyomdájában, hová a hirdetések s előfizetési pénzek küldendők.

A kuria biráskodása elfogadva!

Budapest, 1899. május 10.

A főrendiház egy nagyszabású vita után ma elfogadta a kuriának választási ügyekbe való biráskodásáról szóló törvényjavaslatot. Ezzel eltűnt a vezető körök egy nehéz gondja és mint reméljük, nem fog alaposnak bizonyulni egyházfejedelmek ama félelme, hogy a jó egyetértés állam és egyház közt megzavarthatatik. E reményre jogosít bennünket egy hosszú időre visszanyúló megfigyelésen alapuló az a tudat, hogy nálunk semmiféle hajlandóság sem létezik az ugynevezett „kulturharc“-ra, sem a világi hatalom birtokosainál, sem a klérusnál, sem végre a nagy közönségnél. A heveskedők teszik a kivételt és csak megerősítik a szabályt. Főleg a mi a mostani miniszterelnököt, Széll Kálmánt illeti, e tekintetben egy pillanatig sem lehetünk kétségben és mai nyilatkozata Vaszary Kolos bibornok hercegeprimás és Samassa érsek fejtegetései ellen elhangzott polémiájában oly határozott és oly meggyőző, hogy arra még abban az esetben is teljes bizalommal lehetne építeni, ha a miniszterelnök politikai jelleme nem lenne a nélkül is oly erősen kidomborított, általánosan ismert és általánosan becsült. A mi pedig főpapságunkat illeti, bizonyítva elég egyszerűen arra hivatkozni, hogy vezére, a nemeslelkű Vaszary hercegeprimás, kinek szel-

lid lényét ismeretes jelszava a „pax“, jellemzi.

A vita Vaszary Kolos bibornok, hercegeprimásnak legelőkelőbb formában és igen magas színvonalon álló beszédével indult meg. A békére törekvő és a béke után való vágyat minden mondatában ki-lehelő „harczi“ beszédének mindjárt a kezdetén kijelentette, hogy a törvényjavaslatot nehéz aggályai dacára a részletes vita alapjául elfogadja, mert figyelemmel van arra, hogy a törvényjavaslatnak mihamarab leendő életbeléptetésétől sokan üdvös hatást várnak közéletünk egész irányára. Ehez fűzte aztán azt a reményét, hogy a katolikus egyház elve és tanításai szempontjából aggályos és nehézményezett rendelkezések ki fognak hagyatni a törvényjavaslatból. Hivatkozott a hercegeprimás az ezen javaslatához hasonló törvények eredetére s hozzátette, hogy a külföldtől ne a rosszat, hanem a jót utánozzuk. Láthatólag mély hatást keltett, midőn az illusztris szónok azt mondotta, hogy ha kísérletezni akarunk, ezélszerűbb lenne, ha a titkos választások behozatala által törekednénk a tiszta választásokra. A papság ellen irányzott rendelkezések nemesak sérelmesek, hanem feleslegesek is, mert a magyar püspöki kar a papságnak a nélkül is megadná a szükséges utasításokat.

A hercegeprimás után Samassa érsek foglalt állást a javaslat ellen, mire Széll

Kálmán miniszterelnök kelt a törvényjavaslat védelmére. Ezt oly lebilincselő, előkelő formában tette, s oly meggyőző logikával, hogy klasszikusan szép beszéde után ki-kí teljesen nyugodt lehetett a javaslat sorsa felől.

Mindenekelőtt tagadta azt az állítást, mintha a javaslat a katolikus egyház jogait és szabad mozgását megszorítaná, mintha a salus rei publicae elvét helytelenül alkalmazná, és mintha ezért alkalmas lenne a kormány által is oly igen óhajtott jó egyetértést állam és egyház közt megzavarni. Hivatkozással arra, hogy a javaslat kompromisszum tárgya, ama reményeknek adott a miniszterelnök kifejezést, hogy a főrendiház a törvényjavaslat politikai természetét nem vesztí szem elől és azért azt enyhébben fogja bíráltni.

Még Ernusz Kelemen, gróf Gyürky Ábrahám, gróf Szapáry Gyula, báró Soly-mossy Ödön és Szabó Jenő beszélt, mire a javaslatot általánosságban egyhangulag és később részleteiben is, miután Plósz Sándor a javaslat ellen emelt kifogásokat tárgyilagossá és szakszerű válaszában megczáfolta, igen nagy többséggel megszavazta a főrendiház.

Az állami elemi iskolák megfelelő elhelyezésével felmerülő költségek fedezéséről szóló törvényjavaslatot vita nélkül megszavazván a főrendek, vége lett a nagy és felette fontos ülésnek.

TÁRCZA.

Leánykérés az utcán.

— Siralmas, de igaz történet. —

Donnerstag Bertalan fűszerkereskedő a Lipót- városban. Czingár termetű fiatal ember, de ha ábrázatát el nem verte volna a ragya, szemeivel szüntelenül nem kancsalitana, s orra nem volna oly tipikusán görbe: bizonyára szépnéki lehetne mondanunk. Hanem azért így is több mama vetette ki rája hálóját, tudván azt, hogy Donnerstag ur tekintélyes vagyona tett szert; a magánépitési he-tes bizottságtól csak nemrég kapott engedélyt egy kétemeletes bérház építésére. De hát mit törődik ő a mamákkal! Van már neki ideálja: egy igazi kis Vénusz a Lipótvárosból.

Ah, milyen ruganyos, karesu termet! Aztán micsoda járás! Talán ő róla írta a költő, hogy kis lába nyomának a fű is örül. Hát még a trottoir! Az ember már távolról is megszereti; de határozottan bele bolondul, ha szemtől-szembe látja. Érzisíllógó, fekete szemeinek tűzét, látja eseresznye-piros ajkainak mosolyát, s a kedves gödröcské az arcon, amelyek arra hivatják, hogy a legkéményebb szívű férfit is titkos vágyakra ingereljék. Még a neve is szép: Jolánnak hívják.

Oh, Donnerstag Bertalan urnak kitűnő izlése

van! Ha meglátja ideálját az utcán, szíve feldobog, arcát égő pir futja be és nem állhatja meg, hogy ne kövesse őt mindaddig, amíg valamelyik házban el nem tűnik. Sokszor azt is megteszi, hogy a kapuban várakozik rá, s mikor újra maga előtt látja, olyan furesa sóhajokat küld az eget felé, hogy Jolán önkénytelenül is rámereszi szép szemeit. Igen, rábámul, aztán oly fitymálólág csucsorítja össze ajkait, mintha csak azt akarná mondani: „Mit akasz te tőlem?“ És ezt Donnerstag ur jól tudja; hanem azért nem esügged. Mindig ott jár a nyomában s már annyira maga ellen ingerelte a leányt, hogy az otthon is bepanaszolta őt. Elmondta, hogy egy antipatikus fűszerkereskedő örökösén üldözi őt, s azzal fenyegetődzött, hogy legközelebb már a rendőrség oltalmát fogja igénybe venni. Szegény Donnerstag!

* * *

Szombat délelőtt volt. Donnerstag ur üzlete ajtajában ábrándozott, midőn meglátta ideálját és tüstént vakmerő eszme fogamzott meg agyában. Egyet pódított bajuszán, becsületesen kiköhögte magát, hogy hangja szép, behizelgő legyen, aztán hozzá csatlakozott Jolán kisasszonyhoz.

— Kérem, én Donnerstag vagyok!

A leányka azzal válaszolt, hogy meggyorsította lépteit. Még csak rá sem nézett imádójára.

— Bocssáson meg, a miért megszólítottam, de hát nem tudtam uralkodni önmagamon. . . . Jaj, ne tessék úgy szaladni, hiszen nem akarok semmi rosszat.

— Hagyjon el, uram!

Ah, ő megszólalt! Donnerstag urban fölesilant a remény.

— Hetek, hónapok óta epedek ön után, és tessék elhinni, hogy nagyon boldogtalan vagyok.

— Távozzék!

— Nem távozom, dobasson ki bár cselédeivel!

A szerelmes fiatal ember nagy zavarában azt is elfeledte, hogy künn az utcán van.

— Oh, ha tudná! . . . Látja, kisasszony, el-tökéltem, hogy minden áron megvalloim szerelme-met. Aztán megkérem a kezét. Elvégre is szép vagy-on-kám van. Holta napjáig selyemruhában járhat. Igaz ugyan, hogy csak Donnerstag vagyok, de ha ugy akarja, lehet belőlem még Hunyadi, Zrínyi vagy Frangepán is. Hisz ötven krajczár nem a világ.

Jolán kisasszony meg nem állhatja, hogy el ne mosolyodjék.

— De hiszen ön zsidó, míg én keresztény va-gyok.

Terringettét! Hát csak ez a baj? A fiatal em-ber kész a felelettel.

— Az épenséggel nem akadály. Ha nincs el-lenére, áttérhet a zsidó vallásra.

Erre az impertinens válasza Jolánka újra el-komolyodott.

— Oh, ha tudná Beesületemre mondom: nagyon szeretem! Mondja, oh mondja, tudna-e a fe-le-ségem lenni?

Jolánka rábámul Donnerstag urra s hirtelen pajzán mosoly jelenik meg ajakán. Pompás ötlete

A börze megadóztatása.

1899. május 9.

Az igazság és méltányosság elve megköveteli, hogy az állam nagy feladataira fordítandó költségek viseléséhez minden polgár hozzájáruljon olyan arányban, amilyenben erre vagyoni állapota, jövedelme képessé teszi. Ez az elv nem tűr kivételt s a törvényhozás egyik nagy feladata az, hogy ahol e princípium keresztülvitelében ezideig még hézagot talál, a hiányokat célzatos intézkedésekkel pótolja. Ezt az elvi alapot helyesnek elismerve, üdvözlő az ország Lukács László pénzügyminisztert, aki a tőzsdeadóról szóló javaslatot a napokban a képviselőház asztalára letette.

Nagyon hamis nyomon indulna az, aki azt szupponálná, hogy a javaslat betérjesztése bizonyos agitáció eredménye. Mert igaz, való, hogy a kérdést hatalmába kerítette az agitáció s azok, akik a zavarosban való halászás céljából szeretik a társadalmi osztályokat egymás ellen kijátszani, hirdették hosszú időn át orbi et urbi: Ime, a szegény birtokos roskadozik a terhek alatt, a gazdag tőzsér azonban semmit sem fizet! Ennek az agitációnak a kormány elhatározására mi befolyása sem volt, mert az agrár és merkantil irány ilyen szembeállításra merő abszurdum. A kormány tisztában volt vele — a külföldi példákból is látta — hogy egy esetleges tőzsdeadó pénzügyi eredménye vajmi csekély lesz. Abból bizony nem futja a birtokos földadójának még a legcsekélyebb leszállítására sem! Ime, a sokkal hatalmasabb bécsi börze adója nem jövedelmez többet, 300.000 frtnál! És mi ez az összeg — feltéve, hogy már a mi adónk is jövedelmez ennyit — Magyarország 500 milliós költségvetésében? Nagyobb adót pedig, mint a külföld, mi sem vehetünk ki, mert ennek az a bizonyára nem óhajtott eredménye volna, hogy a magyar tőzsér is Bécsbe menne játszani, ahol kisebb volna az adókötelezettsége.

Amikor tehát a kormány mindezzel tisztában volt, s a börzeadót mégis meghonosítani szándékozik, nem vezérrelheti más szempont, mint az igazság szempontja, amely a pénzügyi érdektől teljesen külön áll, s amint azt kifejtettük, az agitációs érveléssel nincs semmi összefüggésben.

Maga a törvényjavaslat, amint a szövegből kitűnik, adóval sújtja az értékpapírok minden forgalmát, mely adás-vétel jellegével bir, s bár elvében különbözik az osztrák törvénytől, böles előrelátás-

tal olyanképpen van konstruálva, hogy mégse legyen nagyobb a mi adónk az osztrák adónál. A gabonaüzlet megadóztatását a javaslat nem öleli fel s az indokolásban a pénzügyminiszter kifejti, hogy miért nem. Ezt az adót megint csak a mezőgazda fizetné s a válsággal küzdő mezőgazdaságot újabb teherrel sújtani valóban nem volna igazságos.

Felvethető végül az a kérdés, hogy ha a pénzügyminiszter ezen adó igazságosságát már évek óta belátta, miért később mind e mai napig annak betérjesztésével?

Erre a kérdésre is megfelel Lukács László a javaslat indokolásában. Ismeretes, hogy börzénket három esztendő előtt súlyos válság érte, melyből még máig sem lábal ki teljesen. A lábbadozó beteg gyógyulásának adó által való, mesterséges megakadályozása senkinek sem lehet érdeke.

Ma a javaslat a Ház asztalán fekszik. Az igazságos adóztatás elve diadalt ült, az egyoldalú agrár jelszavak alatt küzdő demagógok pedig egy agitációs eszközt elveszítettek. Ennél is súlyosabban fogja őket azonban érni az, hogy most utólag arra is rájönnek a saját hivaik, milyen kezi-piezi jelentőségű volt az egész ügy. És ez ennek a magában véve vajmi jelentéktelen kérdésnek a legfontosabb oldala.

Irodalom.

A magyar nép multja és jelene.

Irta: Benedek Elek. Első kötet. A szolgaságtól a szabadságig. Budapest. 1898. 4-r 556. l.

(A Századokból.)

Szilágyi Sándor utolsó megbízását teljesítem, mikor bemutatom Benedek könyvét. Kegyelettel, de szíves-örömmel is végzem feladatomat, mert elejétől végig jól és lelkesen megírt könyvet kell ismertetnem; olyat, mely uttörő a maga nemében. Nem Benedek Elek az első, ki a magyar köznép történetének megírására gondolt; tiz esztendővel ezelőtt a budapesti egyetem már hajlandó volt befogadni azt a magántanárt, ki ennek előadására vállalkozott; a miniszterium azonban nem adott kathedrát a köznép történetének s a habilitáció más czim alatt történt meg. Pedig a paraszt-szociálizmus terjedésének idejében nemcsak tudományos, hanem politikai szempontok is kívánatosak tették és teszik a köznép igazi történetének megírását.

támadt. Lesütötte szemeit és halkan odaszólt kisérőjéhez:

— Tessék beszélni a papával.
— Donnerstag ur szemei csillogtak az örömtől. Hiszen ez nagyszerű eredmény.

— Tehát remélhetek? Köszönöm, nagyon köszönöm. Oh én már tudom a lakásukat. Még ma délután ellátogatok önhöz. Oh ha tudná!...

— És most Isten önnel, uram!

Egy forró kézszerítés, egy sokat ígérő pillantás, s Jolánka ott hagyja a fiatal embert, aki sokkalig utána bámul.

— Milyen termet! Maga Vénusz megirigylhetné!

* * *

Donnerstag ur félénken nyit be ideálja lakására. Az előszobában egy tenyeres-talpas cselédleányt talál.

— Itthon vannak?

— Igen.

— Tessék bejelenteni.

— Nem az a módi minálunk. Csak sétáljon be az ur.

Benyit a szobába, ahol hárman vannak: Jolán kisasszony, aki himez; egy szigorú ábrázatu ur, aki dühösen jár fel s alá a szobában és egy „vad” udvarló, aki tele beszéli mindenféle ostobasággal a Jolánka fülét.

— Kihez legyen szerencsénk? kérdi a belépőtől a komoly képű öreg ur.

— Donnerstag Bertalan vagyok.

E név hallatára a „vad” udvarló is felugrik. Az öreg ur pedig folytatja kérdéseit.

— Az ur pedig éppen kapóra jött. Maga az, ugy-e, aki örökösén üldözi a leányomat?

— Eeén? de kérem...

— Ne kérjen semmit.

— Tisztességes szándékaim vannak.

— Nekem is.

És, hogy meggyőzze tisztességes szándékáról, lábával az ajtó felé mutat.

— Takarodjék az ur!

Donnerstag ur, elképelve bámul a himző leányra és csak akkor tér magához, midőn a vad udvarló oda szól hozzá:

— Tudja-e, hogy ez a kisasszony az én menyasszonyom; mi he?

Dehogy tudja! Hiszen zavarában azt sem tudja, fiu-e vagy leány? Azt sem látja, hogy valaki a háta mögött hirtelen kinyitja az ajtót, a következő pillanatban azonban már úgy érzi, hogy repül. Csak a lépcsőn vette észre, hogy akrobatai ügyességgel kidobták. Olyan fájdalmas érzés vett rajta erőt, mikor a fülébe csengett Jolán kisasszony gunyos kacaja.

Szegény Donnerstag!...

* * *

Megtette a bűnvádi följelentést becsületsértés vétsége miatt. Szigorú, kegyetlen ítéletet kért. Hadd tudják meg az apák, hogy egy tisztességes kéro nem szabad kirepíteniök az ajtón. A járásbíró azonban fölmertő ítéletet hozott, „mert ámbátor be van igazolva a becsületsértés vádjá, de az sem szenvedhet kétséget, hogy a kidobási procezsus a vádlott jogos felháborodása közben követettett el.”

Donnerstag ur felebbezett.

Gutius.

Erre vállalkozott Benedek. S valóban jó gondolat volt, hogy könyvét éppen a szabadság, egyenlőség és testvériség elve törvénybe iktatásának ötvenedik évfordulóján adta a nép kezébe, hogy a hazaszeretet kiapadhatatlan forrásává tegye azt, a hazátlanságot hirdetőkkal szemben. Az 1848. évi eredményt a honfoglalás korabeli egyenlőséghez való visszatérésnek, a társadalmi villongást a szolgaság ellen folytatott küzdelemnek tekintti. De nem úgy mondja el a dolgot, hogy keserűséget és gyűlölséget támasszon az elnyomók iránt; ellenkezőleg éppen arra figyelmezteti a népet, hogy a birtokos osztály nemcsak ural és elnyomója, hanem szerető atyja is tudott lenni s hogy „végül önként, kényszerítés nélkül, példátlan lelkesedéssel maga küzdött ki a nép szabadságát, megosztotta vele jogait s osztozott vele a közterhekben.”

Valóban a testvériség érzetét igyekszik a nép szívébe csepegtetni, midőn megérteti vele, hogy „peragit tranquilla protesta, quod violenta nequit”. Mindenütt behatóan foglalkozik a parasztlázadások történetével s mindenütt kárhóztatja a nép szenvedélyeinek tulságokba való csapongását, de a viszszaforlással azt a módját is, melyet a győztes nemesség egyszer-mászor követett. Azonban nem foglalkozik minden fölkeléssel elég behatóan. Részletebben kellett volna tárgyalnia pl. Aba Sámuel korát, mely különben is ugyszólván exoziczióját adja régi és az új rend, a régi szabad nép és az új nemesség, a nemzetségi és az egyéni birtok közt támadt különbségből eredett bajoknak és küzdelmeknek. S ez talán még érhetőbbé válik, ha nem csupán a honfoglaló, hanem az őshazából fölkerelkedve még Sarmatia déli részein kóborló magyarokról is összefoglalja a megmaradt kevés adatot, s mindezt egybeveti a rokon népekre vonatkozókkal. Ő azonban a vezérek korát is rövidre fogja s így alig győzhet meg bennünket (19. l.) a szabad paraszt magyarokról szóló magyarázata kegyességéről. Kupa első lázadásának évszámát és Gyula vezér lázadását nem említi, s nem kutatja, ki volt I. Béla korában a lázadás indítója. Viszont a XI. század végén fölismeri a pogányság utolsó lázongását abban a mozgalomban, melyhez a Szent László fűvének legendája fűződik. Ezt talán igen költőileg írja le; de egyáltalán véve nincs okunk fennakadni azon, hogy képelete szabadabban csapong, mert ez sok olyat magláttat vele, a mire a szoros értelemben vett történetíró figyelme nem terjed ki. Így pl. kétségtelenül helyes nyomon jár, mikor Ajtony (nála éppen nem népies néven Achtum) gyilkosának meséjét magyarázza. És ha olykor óhajtanunk kell is, hogy Benedek, ki annyi kötet szép népmesét nyújtott már olvasmányul, ne meséljen most is, hanem történetet beszéljen, egészben véve úgy találjuk, hogy ennél a történelemnél mégis nagy előny a népmeséknek oly terjedelemben való ismerete, mert csak így világhatja meg igazán egyes mesék történeti hátterét, így magyarázhat meg sok egykori vagy még most is meglevő népszokást, így hatolhat igazán a nép lelkébe.

(Folyt. köv.)

Ujdonságok.

— A Fagyos szentek második napját éljük anélkül, hogy valami nagyobb veszedelem történt volna. Mindössze csak az történt, hogy a levegő hűvöse vált, de fagy nem volt és egészen biztosan állítható, hogy a harmadik nap is minden baj nélkül fog elmúlni. A hirhadt szentek ezen különös viselkedése igen jól beillik a mostani rendkívüli időjárás keretébe. Egy év óta minden kifordítva megy, tavasz van télen s fagy van tavasszal, tehát a fagyos szentek is szépen viselik magukat. Egy veszély tehát elmúlt, de itt van a nyakunkon a másik: az eső hiány. Mig a Királyhágón tul folyton hull az áldás s a folyók áradnak, addig nálunk szárazság uralkodik. Ha a keresztjáró hetek sem hozzák meg a várva-várt esőt, idei termésünk semmivé lesz.

— Válasz — B — c — urnak. B — c rendőrkapitány urnak a mult számban közölt nyilatkozatát megolvastam s arra válszom ez. Ha a kapitány ur nem mondja is el, hogy ő mi mindent tud, már a hirhadt „Paragrafusok tömkelegé”-ből alapos meggyőződést szereztünk az ő nagy tudásáról s csak

épen azt nem értjük, hogy nagy képességeit miért nem értékesíti a bomlásnak indult rend fenntartására, mert az egyáltalában nem igaz, hogy a kapitány ur a koldusokat ellenőriztetné, valamint egyebet sem. Az nem meglepő, hogy a koldusok eddig is megvoltak s nem az ő ideje alatt keletkeztek, mert ha megvoltak is Kézdi-Vásárhely város utcáit nem árasztották el s ha a volt rendőrkapitánynak nem volt elég erélye és tehetsége ahhoz, hogy rendet csináljon, az az ő hibája volt, de nem meglepő a mostaninak, ki a fővárosból és fényes egyenruhával jelent meg s már az első évben szakkönyvet írt s kitűztet magán elkezdve mindenki lumennek tartott kitalálástól épen ezért sokat vártunk. Az, a mit a kapitány ur büntetésekről, eltolonezásokról stb. ír, mind csak mese beszéd. Egy csütörtöki razzia elég lett volna, hogy a koldus invázió segítsen, ez pedig nem történt meg, valamint egyéb sem, mi a nyilatkozatban állítva van. Az igaz, hogy felszólalásom után egy néhány napig az egész rendőrségi apparátus csupa koldus fogással foglalkozott, — minnek meg is van az eredménye — de azelőtt bizony itt igazi árkdíjai állapotokat élvezének minden rendű és rangú dologkerülő. Még csak egyet akarok megjegyezni rendőrkapitány ur szíves nyilatkozatára, azt t. i., hogy egyet még sem tud és pedig nem tudja azt, hogy Kézdi-Vásárhely városnak nem 5000, hanem 4700 lakosa van, valamint azt sem tudja, hogy hány koldus jár az utcákon, mert ezek száma nem 10—12, hanem lehet 40—42 is. Egyébiránt halás köszönettel veszem a választ s ígérem, hogy jövőre is fogok alkalmat szolgáltatni közérdekű felszólalásom által, hogy szép stílusztikával megírt nyilatkozataiban gyönyörködhessek a nagy közönség.

Látó.

— A Kézdivásárhelyi Önképző- és Műkedvelő-Egyesület folyó hó 22-én (Pünkösd másod napján) az Unió kerti szinkörben táncozzal egybekötött műkedvelői előadást rendez, mely alkalommal az érdemkereszt és Virágfakadás című két darab fog színre kerülni. Hogy városunk ezen létjogosultsággal bíró egyesülete a nagy közönség teljes meglepődését kivívni minden erejéből törekszik, azt elvitatni nem lehet s hisszük, hogy mint a multban úgy ez alkalommal is a közönség tömeges megjelenését által fogja bebizonyítani érdeklődését s lehetővé teszi, hogy ezen Egyesület virágzóvá városunk társadalmi életének fejlődését előmozdítassa.

— Három éves csikók vásárlása. A mint biztos forrásból értesülünk, bilaki 6. számú loavató bizottság illetékes helyen tudomásra hozta, hogy folyó évi június, vagy július hóban Kálnokon meg fog jeleni, az ottani csikólegelőn lévő 3 éves csikók megselemlése, esetleg az alkalmasak megvásárlása végett. Miután említett bizottság a vármegyében csak Kálnokon fog bevásárlásokat eszközölni, a tényezőit saját érdekében áll, hogy jó mozgású, nemes származású, hibátlan és legalább 157 cm. magas, 3 éves csikókat a kálnoki legelőre adják.

T. Szerkesztő Ur!

A „Székelyföld” 37-ik számában az újdonságok között, ismét egy olyan közlemény látott napvilágot, mire a rendőrkapitánynak — a mint ön említé — nyilatkoznia kell.

Szükségesnek tartom megemlíteni, hogy ezen nyilatkozatot nem az ön kedvéért tettem, oh nem; nehogy abban a téves hiedelemben legyen, hanem tettem csupán a valódi tényállás megvilágítása szempontjából olyan vádakkal, olyan állításokkal szemben.

A közlemény czíme „Hamis borokról.” Ezen közleményben sok alaptalan badarság van össze hordva, de mivel annak daczára néhányat kiemelünk, csupán azért, hogy megvilágítsuk ezt az odiosuszt vált hamis dolgot — illetve bort — egy kissé.

A többek között azt írja. — Ezelőtt egy hónappal, vagy tán régebben is a vegyvizsgáló (?) állomás véleménye megérkezett s a rendőrkapitány ur még semmit sem tett.

Ugy van! az első transport (ma május 11-ike) ez előtt öt-hat héttel érkezett meg. De azt igen jól tudja úgy a t. Szerk. ur, mint az egész város t. polt

gársága, hogy a rendőrkapitány szinte öt hétig vala Budapesten, s ez alatt jött az első transport. Mire haza érkezett más teendővel is úgy el volt halmozva, hogy a füle sem látszott ki a munkahalmaz közül.

Arra vonatkozólag pedig, hogy a hamis borok aktái a rendőrkapitány asztalán hevernek; hogy mennyire hamisan van informálva a Szerk. ur, álljon itt a következő néhány felvilágosítás s a valódi tényállást elmondó sor.

A rendőrkapitány kezében — sem asztalán — ez idők szerint egy árva betű sincs, mely a hamis borokra vonatkoznék; amennyiben, az analízis megérkezése után, a hamis borok keletkezési helyére nézve hallgattattak ki az illetők s a felvett jkönyveket az illetékes rendőrkapitánysághoz küldöttem, további eljárás végett.

A másik része az alispáni hivatalnak küldött, míg a harmadik része még Kolozsvárt van.

Ez a tényállás.

Rosszul, — illetve hamisan — van informálva a Szerk. ur arról is, hogy a minták egy része hamisnak találtatott. Szóval; rosszul volt, s van informálva mindég; s biztosra veszem, hogy jövőben és mindig rossz nyomokon fog járni. Én nem tudom, s nem is kérdeztem senkit, de a rossz nyelvek azt suttozják, hogy vissza felé egy-két tizeddel mindig mindenben rosszul, nagyon rosszul volt informálva s ebből — illetve ezekből — kifolyólag mindég veszedelmes rossz nyomokon haladt. Én nem tudom — s nem is hiszem (!!!)

Egyebekben maradtam stb.

—B—C—

Közigazgatás.

A gyümölcsfák öntözése és trágyázása nyáron.

A gyümölcsfákat többnyire csak télen tisztogatják, meszezik és trágyazzák; ez az oka, hogy a levelek megfodrosodnak, s hogy még az egészséges gyümölcs sem fejlődik jól. A fiatal fák tápanyag híján tönkre mehetnek, vagy szynlődni kezdenek, azért különösen az ujon ültetett fáskákat nyáron át is öntözni és trágyázni kell, mi minden nehézség nélkül eszközölhető. Nyáron át egyszer-kétszer a korona kerületében nagyobb számú 40 cm. mély és egymástól 1 m. távolban lévő lyukat készítünk; vagy ha a fa a szántóföldön van, 30—40 cmnyi árkot húzunk a korona körül s azután kannával, vagy a ganajloherdó szekérrel vizet hordunk belé, hogy a mélyebb rétegek jól átnyirkosodjanak. A fa melletti földtanyérba vizet öntené azért nem célszerű, mert a könnyen cserepesedő talajokat ezáltal repedezteté tesszük. Ha a fák lejtőn állanak, akkor a fa körüli árkokat összekötjük és a vizet fától-fáig vezetjük. A kövezett udvarokon lévő fákat 45 cm. hosszú és 6—8 cm. széles agyágesővek segítségével öntözzük. Nehezen megeredő fákat az öntözésen kívül a kiszáradástól is védelmezzük az által, hogy a törzs körül mohát, szecskát, szalmatrágyát stb. rakunk s a törzset szalmával, mohával, fagyapottal betakarjuk és azután beagyagozzuk.

Nyári trágyául ganéjlovet és hig árnýékszek-trágyát használhatunk, de csak akkor, ha a talaj nyirkos, mert különben a gyöngye gyökerek megmaradnak. A nyári trágyázás, különösen a gyümölcs-csel megrakott fáknál és sovány talajon szükséges, tudjuk, hogy a bogyós gyümölcsök igen meghálálják a nyári trágyát.

Azon fákat, melyek kevés virágrügyet mutatnak, kálissal és foszfátokkal trágyázunk, melyet vízben, vagy trágyalében oldunk fel; 1 □ méterre 60—100 gr. sót számítunk 25 liter folyadékban. Ezen trágyázási móddal bámulatos eredményeket értek el, azért használhatunk nagyon is ajánlható. Különösen a szuperfoszfát használata ajánlatos, mert ez a legkönnyebben oldható, s így a leggyorsabban ható fatrágyázó anyag.

A ganéj különösen hajtja a fákat, miért is őszszel alkalmazni nem tanácsos, mert különben a hajtás nem érik meg és hidegre fordulván az idő, elfagy.

Még egészen fiatal csemetéket, melyeket rendszerint teremni nem engedünk, kellő öntözés és trágyázás mellett minden kár nélkül termőre hagyhatjuk, mint a tüzetes kísérletek igazolják.

Adományok Erzsébet királyné Ő Felsége képeére.

Bodor Ida s.-szentgyörgyi 110. számú ivén: Bodor Ida 1 frt. Forró Ida 10 kr. Babós Katus 10 kr. Benedek Anna 10 kr. Simon Etelka 10 kr. Opra Ilona 10 kr. Csorja Margit 10 kr. Ugron Emma 10 kr. Györgyjakab Mariska 10 kr. Sylvester Lén 10 kr. Péter Róza 10 kr. Barabás Klára 10 kr. Longó Lina 10 kr. Biró Francziska 10 kr. Herepey Erzsike 10 kr. Cserey Irén 10 kr. Nagy Zsófia 10 kr. Szacsavay Irén 10 kr. Császár Mari 10 kr. Boszik Mariska 10 kr. Rápolti Margit 15 kr. Utó Anna 10 kr. Gernardt Róza 10 kr. Mike Anna 10 kr. Goldstein Ilona 10 kr. Jencevics Irén 10 kr. Mihályfalvi Mari 10 kr. Márk Irén 10 kr. Forró Lenke 10 kr. Sebők Rózsika 10 kr. Szántó Ottilia 10 kr. Kósa Erzsé 10 kr. N. N. 30 kr. Összesen 4 frt 45 krajczár.

Salamon Sámuelné bodzaforulói 347. számú ivén: Potsa János 20 kr. Drágomir József 10 kr. Kraesun György 5 kr. Balkányi Károly 15 kr. Cs. K. S. Józsefné 10 kr. Ruszui Jánosné 20 kr. Izsák Andrásné 20 kr. Dobrinás Duzuné 10 kr. Róth N. 10 kr. Salamon Samuné 50 kr. Salamon Regina 20 kr. Salamon Helenka 20 kr. Összesen 2 frt 10 kr.

Timár Vaszné bodzaforulói 358. számú ivén: Timár Vaszné 20 kr. Timár Vaszi 10 kr. Moldován Demeter 20 kr. Ráduly Péter 10 kr. Keresztész Károly 10 kr. Györfi József 10 kr. N. N. 10 kr. Összesen 90 kr.

Postamesternő bodzaforulói 359. számú ivén. Postahivatal 50 kr. N. N. 10 kr. Sylvester 10 kr. Weitz Józsefné 50 kr. K. M. 10 kr. R. P. 10 kr. K. K. 10 kr. Györfi József 10 kr. Urszuj Tivadar 10 kr. Balázs József 50 kr. Bende Géza 20 kr. Keserü György 20 kr. Györgyjakab Balázs 20 kr. Paltány Györgyné 20 kr. Pajor János 40 kr. Gesse József 20 kr. György János 20 kr. Kelemen Albert 20 kr. Szász Márton 20 kr. Veres Györgyné 15 kr. Hermann János 20 kr. Dregán Anna 20 kr. Csákány Annuska 50 kr. Pajor Jánosné Barta Juleza 40 kr. Csákány Istvánné B. A. 20 kr. Kolozsi József 20 kr. Zbárcsa Elek 50 kr. Komán Dávid 50 kr. Giurgiu Aorám 20 kr. Gaáli Vilmos 50 kr. Barcsa Simon 10 kr. Imsei Matild 10 kr. Barcsa Gizella 10 kr. Hosszu József 30 kr. Dálnoki András 20 kr. Szabó József 20 kr. Nagy Hermína 10 kr. Nagy Mari 15 kr. Urban 50 kr. Lakatos Elekné 10 kr. Szabó Sándor 10 kr. Szabó Sándorné 10 kr. Csoma András 10 kr. Csoma Andrásné 10 kr. Imreh Sándorné 30 kr. Gaáli Janka 50 kr. Összesen 10 frt 80 kr.

Mélik Jánosné s.-szentgyörgyi 136. számú ivén: Jókai nyomda 3 frt. Jókai nyomda személyzete 1 frt. Mélik Jánosné 1 frt. Összesen 5 frt.

Balogh Mihályné zabolai 233. számú ivén: Földes Györgyné 50 kr. Bodó Endréné 10 kr. Csekme Adámné 10 kr. Balogh Albertné 20 kr. Popovits András 10 kr. Khell Gyuláné 20 kr. Kozma Mihály 4 kr. Kónya Elekné 10 kr. Balogh Mihályné 10 kr. Barogh Mariska 6 kr. Összesen 1 frt 50 kr.

Fejér Istvánné s.-szentgyörgyi 73. számú ivén: Kiss Jakab 50 kr. Boscovitz Ignác 1 frt. Krausz Lajos 1 frt. Szendrei Sándor 1 frt. N. N. 50 kr. Fejér Istvánné 1 frt. Szóts Albert 1 frt. Összesen 6 forint.

Benkő Mórné s.-szentgyörgyi 146. számú ivén: Bay István 3 frt. Kupferstich Áron 50 kr. Lóhrer Alfréd 50 kr. Leonhardt Vilmos 50 kr. Schlésinger 50 kr. Butyka Vilmos 50 kr. Molnár Jenőné 50 kr. Benkő Mórné 1 frt. Összesen 7 frt.

Dr. Antal Nihályné s.-szentgyörgyi 117. számú ivén: Dr. Antalné 1 frt.

Császár Domokosné s.-szentgyörgyi 101. számú ivén: Császár Domokosné 1 frt. Özv. Császár Sándorné 1 frt. Gyárfás Jenő 1 frt. Nagy Mózes 50 kr. Összesen 3 frt 50 kr.

Csifó Salamonné árkosi 17. számú ivén: Csifó Salamonné 50 kr. Benkő Árpádné 40 kr. Utó Lajosné 20 kr. Fábán Károly 10 kr. Hoszszuné 20 kr. Apor Ferenczné 20 kr. Vaskáné 10 kr. Kiss Sándorné 10 kr. Kovács Ferenc 10 kr. Orosz Lázár 20 kr. Sükösd Farkas 10 kr. Bójtó Géza 10 kr. Menyi János 10 kr. Jablovics György 50 kr. Összesen 3 frt 20 kr.

Salamon Adolfné köröspataki 56. számú ivén: Nagy Lajos 10 kr. Ince Béla 10 kr. Kocsis Sándorné 10 kr. Amiga Adolné 10 kr. Stam Jánosné 10 kr. Pariser Manó 10 kr. Fogarasi István 10 kr. Ifj. Kéltő József 10 Tischler Ferenczné 10 kr. Antos Manóné 10 kr. Fehér Józsefné 10 kr. Boeskor D.-né 10 kr. Pánti Anna 20 kr. Mánias Ferenczné 10 kr. Téglás Mihályné 10 kr. Préda János 10 kr. Kádár Sándorné 10 kr. Bogdán Emil 50 kr. Kéltő Ferenc 10 kr. Bedő Imréné 10 kr. Kész Ferenczné 10 kr. Bedő Andrásné 10 kr. Özv. ifj. Bedő Sándorné 10 kr. Özv. Bedő Mózesné 10 kr. Téglás Mária 10 kr. Salamon Adolfné 30 kr. Összesen 3 frt 30 kr.

(Folytatása következik.)

Bérbeadási hirdetemény.

A „kovásznai fürdő r. t.“ összes fürdőit és vizeit f. évi június 1-én, Kovásznán, a saját irodahelyiségében d. e. 10 órakor tartandó nyilvános árverésen 10 vagy 15 évre haszonbérbe adja.

Kikiáltási ár: 3500 frt, mely összegnek 10-^o/_o a bánatpénzüll teendő le.

Árverezési feltételek a r. t. irodájában megtekinthetők.

Kovásznán, 1899. május 9.

A kovásznai fürdő r. t.

Dr. Zentai Dávid,

2-3.

vezérigazgató.

SCHISSER PÁL

első nagy kárpitos-butor-raktárában

Kézdi-Vásárhelytt

nagy választékban kaphatók a legszolidabban munkált ruganyos szalon-butorok minden minőségben. Teljes garnitúrák: egy kanapé, 6 drb karosszék 100 frtől feljebb, ezenkívül mindenféle divány ottománok, faragott, tömören hajlított faszékek és függőnytartók, tükrök, toleitt-asztalok, lószőr és tengerifü matrácok és sodronyágybetétek galvanizált sodronyból tömör fakerettel és vasalással, egy nagy ágyra darabja 9 frt. Összehajtható vas-ágyak 32 rugós matráczezzal.

Az üzlethelyiség a kaszinó-épület földszintjén van.
(88 97-100)

Sz. 1676/99.

Hirdetemény.

Alattirt városi tanács a s.-szentgyörgyi m. kir. Pénzügyigazgatóságnak 8998-899. szám alatti rendelete alapján közhirrre teszi, hogy a f. évi nyilvános számadásra kötelezett vállalatok és egyletek adójára vonatkozó adókiszámítási javaslatot kitüntető lajstrom folyó hó 13-tól folyó hó 22-dikéig ezen városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve és az megtekinthető.

Együttal figyelmeztetnek az adókötelezettek, hogy netaláni észrevételeiket a fenti határidő alatt írásban a s.-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókievítő bizottságnál, de mindenestre a tárgyalást megelőzőleg terjeszthetik elő.

Kézdi-Vásárhelytt, 1899. évi május hó 12-én.

Kovács Dániel,
h. polgármester.

1-1.

Sz. 1677/99.

Hirdetemény.

Alattirt városi tanács a s.-szentgyörgyi m. kir. Pénzügyigazgatóságnak 8998/899. szám alatti rendelete alapján közhirrre teszi, hogy az 1899/1901. III. oszt. kereseti adóra vonatkozó adókiszámítási javaslatokat kitüntető lajstrom folyó hó 13-tól folyó hó 21-ikéig ezen városi adóhivatalnál közszemlére ki van téve és az megtekinthető.

Együttal figyelmeztetnek az adókötelezettek, hogy netalán észrevételeiket a fenti határidő alatt írásban a s.-szentgyörgyi m. kir. pénzügyigazgatóságnál, utóbb az adókievítő bizottságnál, de mindenestre a tárgyalást megelőzőleg terjeszthetik elő.

Kézdi-Vásárhelytt, 1899. évi május hó 12-én.

Kovács Dániel,
h. polgármester.

1-1.

Legnagyobb nyeremény

legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona.

Az összes 50.000 nyeremény.

JEGYZÉKE.

A legnagyobb nyeremény a legszerencsésebb esetben

1.000,000 korona

A nyeremények részletes beosztása a következő:

Készpénzben fizetendő	Jutalom	Korona
1	1 jutalom	600000
1	1 nyer.	400000
1	" "	200000
2	" "	100000
1	" "	90000
1	" "	80000
1	" "	70000
2	" "	60000
1	" "	40000
3	" "	30000
1	" "	25000
"	" "	20000
3	" "	15000
31	" "	10000
67	" "	5000
3	" "	3000
432	" "	2000
763	" "	1000
1238	" "	500
90	" "	300
31700	" "	200
3900	" "	170
4900	" "	130
50	" "	100
3900	" "	80
2900	" "	40

50,000 nyer. és jut. 13.160,000
összesen

A negyedik nagy m. kir. osztálysorsjáték nemsokára ismét kezdődik és

100,000 újból **50,000**

sorsjegyre nyeremény

jut, vagyis az oldalt levő nyereményjegyzék szerint az összes sorsjegyek fele feltétlenül nyerni fog.

A nyerési esélyek, tehát mint már általánosan ismeretes, óriásiak.

Összesen tizenhárom millió 160,000 koronát sorsolnak ki biztosan. A legnagyobb nyeremény legszerencsésebb esetben

egy millió korona.

Szíves mielőbbi megrendeléseknél eredeti sorsjegyeket a tervszerű eredeti árban és pedig:

egy egész I. o. eredeti sorsjegyet	6.—
" fél "	3.—
" negyed "	1.50
" nyolcad "	—75

küldünk szét utánvétellel, vagy az összeg előleges beküldése ellenében.

A huzások után megküldjük tisztelt vevőinknek a hivatalos huzási jegyzéket, hivatalos tervezetek pedig díjtalanul állanak rendelkezésre. A huzások a magy. kir. kormány ellenőrzése mellett nyilvánosan történnek és azoknál mindenki megjelenehetik.

Kérjük a rendelményeket mielőbb, legkésőbb azonban f. évi májushó 18 és 19-ig, mely napon a huzás van, hozzánk beküldeni.

Török A. és Trsa.

a m. kir. szab. osztálysorsjáték főelárúitól.
Budapest, V., Váci-körút 4/a.

Sok és nagy nyereményt fizettünk tisztelt vevőinknek; rövid idő alatt körülbelül egy fél millió koronát.

Bendelőlevél kivágandó.

Török A. és Trsa. iratnak Budapesti.
Budapest, Váci-körút 4/a.

Kérek részemre m. kir. szab. I. osztályú osztálysorsjáték eredeti sorsjegyet a hivatalos tervszettel együtt küldeni.

Az összeget: } utánvételezni kérem
} postautóváltmányval
} küldöm.
} frt

(A mely rovat szükségletlen, törölnöd.)

Fontos cím.